

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SJEMENSKOM MATERIJALU POLJOPRIVREDNOG BILJA

Član 1

U Zakonu o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja („Službeni list RCG“, broj 28/06) član 1 mijenja se i glasi:

”Ovim zakonom uređuju se uslovi i način proizvodnje, dorade, stručne kontrole, kvalitet, stavljanje u promet, naknadna kontrola i uvoz sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja: žita, industrijskog, krmnog, povrtarskog, ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja, cvijeća kao i micelije jestivih i ljekovitih gljiva (u daljem tekstu: sjemenski materijal), priznavanje sorti, upis sorti u Registar sorti poljoprivrednog bilja i druga pitanja od značaja za proizvodnju i promet sjemenskog materijala.

Na proizvodnju, stavljanje u promet, uvoz i priznavanje sorti genetički modificiranog sjemenskog materijala, primjenjuju se i odredbe zakona kojima se uređuju genetički modificirani organizmi.”

Član 2

U članu 2 tač. 1 i 2 brišu se.

Dosadašnja tačka 3 postaje tačka 1.

Član 3

U članu 3 tač. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

”1) **sjemenski materijal** su generativni ili vegetativni djelovi biljaka (sjeme, krtole, lukovice, češnjevi, rizomi, rasad, micelije i sl.) koji se koriste za umnožavanje i ponovnu proizvodnju poljoprivrednog bilja;

2) **sorta** je skup biljaka unutar jedinstvene botaničke klasifikacije najniže poznate kategorije, koja je definisana izražavanjem osobina koje su karakteristične za određeni genotip ili kombinacije genotipova i razlikuje se od drugog skupa biljaka bar po jednoj od karakterističnih osobina i koji predstavlja jedinicu u odnosu na mogućnost sorte za razmnožavanje bez promjena;”

Tač. 3 do 6 brišu se.

Tač. 8 do 10 brišu se.

Tač. 15 do 24 brišu se.

Dosadašnje tač. 7, 11, 12, 13 i 14 postaju tač. 3, 4, 5, 6 i 7.

Član 4

U članu 4 stav 1 mijenja se i glasi:

”U promet se može stavljati sjemenski materijal kojem je utvrđena kategorija u postupku priznavanja proizvodnje sjemenskog materijala.”

St. 2 do 6 brišu se.

Stav 7 mijenja se i glasi:

”Kategorije sjemenskog materijala za pojedine vrste poljoprivrednog bilja propisuje organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).”

U stavu 8 poslije riječi: ”organ uprave” dodaju se riječi: ”nadležan za poslove sjemenskog materijala (u daljem tekstu: organ uprave)”.

Dosadašnji st. 7, 8 i 9 postaju st. 2, 3 i 4.

Član 5

U članu 5 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

”Lice iz stava 2 ovog člana dužno je da organu uprave dostavi primjerak ugovora o saradnji sa proizvođačem, radi sprovođenja stručne kontrole proizvodnje sjemenskog materijala.”

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 6

U članu 6 stav 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: ”kao i evidenciju lica iz člana 5 stav 2 ovog zakona”.

Član 7

U članu 7 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

"2) u radnom odnosu lice koje je odgovorno za proizvodnju sjemenskog materijala (u daljem tekstu: odgovorno lice), sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer: ratarski, povrtarski, opšti ili drugi smjer biljne proizvodnje).

U stavu 3 tačka 2 mijenja se i glasi:

" 2) dokaz o zaposlenju i stručnoj spremi odgovornog lica;"

Član 8

U članu

9 stav 2 poslije tačke 6 dodaje se nova tačka koja glasi:

"6a) ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu lica iz člana 5 stav 2 ovog zakona;"

Član 9

U članu 10 stav 2 poslije riječi: "zaštićene sorte", dodaju se riječi: " u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita biljnih sorti".

Stav 3 briše se.

Član 10

U članu 11 stav 1 tačka 3 i u drugim odredbama zakona riječi: "poljoprivrednog inspektora" u različitom padežu, zamjenjuju se riječima: "fitosanitarnog inspektora" u odgovarajućem padežu.

Član 11

U članu 12 stav 5 mijenja se i glasi:

"Proizvodnja sjemenskog materijala za račun domaćeg naručioca može se obavljati u drugoj državi i na osnovu ugovora domaćeg naručioca i stranog proizvođača, pod uslovima i primjenom metoda u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje proizvodnja sjemenskog materijala pojedinih biljnih vrsta, uz saglasnost organa uprave".

Poslije stava 5 dodaju se dva nova stava koja glase:

"Sjemenski materijal iz stava 5 ovog člana, za koji postupak sertifikacije nije završen, a požnjeven je u drugoj državi, označava se etiketom i mora da ga prati obavezna dokumentacija u skladu sa zakonom.

Uslove za proizvodnju sjemenskog materijala iz stava 5 ovog člana, sadržaj i izgled etikete i dokumentaciju iz stava 6 ovog člana, propisuje Ministarstvo."

Član 12

U članu 13 stav 2 riječi : "na način i po propisanoj metodologiji vršenja stručne kontrole", brišu se. Stav 3 briše se.

Član 13

Član 14

st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

"Stručnu kontrolu proizvodnje sjemenskog materijala vrši organ uprave.

Organ uprave može za vršenje stručne kontrole ovlastiti pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme (u daljem tekstu: ovlašćeno pravno lice)".

U stavu 3, riječi: "osim predosnovnog i osnovnog", brišu se.

Poslije stava 7 dodaju se dva nova stava koja glase:

"Organ uprave može za vršenje dijela stručne kontrole ovlastiti i registrovanog proizvođača (u daljem tekstu: stručna kontrola pod nadzorom) ako ispunjava propisane uslove u pogledu kadra i opreme.

Uslove u pogledu kadra i opreme registrovanog proizvođača, način i metode za obavljanje stručne kontrole pod nadzorom, propisuje Ministarstvo."

Član 14

U članu 15 stav 1 mijenja se i glasi:

“Proizvođač je dužan da podnese prijavu o planu proizvodnje organu uprave do 15. septembra tekuće za narednu godinu.”

Član 15

Član 16

mijenja se i glasi:

“Proizvođač je dužan da organu uprave podnese prijavu za vršenje stručne kontrole proizvodnje sjemenskog materijala.

Obrazac, sadržinu i rokove za podnošenje prijave za vršenje stručne kontrole iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo”.

Član 16

Član 17 mijenja se i glasi:

“Stručna kontrola i/ili stručna kontrola pod nadzorom odnosi se na:

- 1) kontrolu sjemenskog usjeva, zemljišta, objekata za proizvodnju, skladišnog prostora i pripremu sjemenskog materijala za promet;
- 2) pregled dokumentacije, zapisnika i knjige evidencije;
- 3) ispitivanje uzoraka u cilju potvrđivanja kvaliteta i zdravstvenog stanja bilja;
- 4) kontrolu kvaliteta sjemenskog materijala prije stavljanja u promet i sl.”

Član 17

U članu 19 stav 3 mijenja se i glasi:

“Obrazac i sadržinu sertifikata, kao i način vođenja evidencije iz stava 2 ovog člana, propisuje Ministarstvo.”

Poslije stava 4 dodaju se dva nova stava koja glase:

“Ukoliko stručnu kontrolu vrši organ uprave, naknade ostvarene po osnovu stručne kontrole prihod su budžeta Crne Gore, a ukoliko stručnu kontrolu, odnosno stručnu kontrolu pod nadzorom vrše ovlašćena pravna lica, naknade su prihod tih ovlašćenih lica.

Visinu naknade iz stava 5 ovog člana za stručnu kontrolu koju vrši organ uprave, propisuje Ministarstvo, vodeći računa da ne premašuje stvarne troškove pruženih usluga, a visina naknade za stručnu kontrolu koju vrši ovlašćeno pravno lice, uređuje se ugovorom između registrovanog proizvođača i ovlašćenog pravnog lica.”

Član 18

Član 20 mijenja se i glasi:

“Dorada sjemenskog materijala obuhvata postupak sušenja, čišćenja, kalibriranja, piliranja, tretiranja zaštitnim sredstvima, pakovanje, plombiranje, etiketiranje i druge slične postupke.”

Član 19

Član 21 mijenja se i glasi:

“Sjemenski materijal može da se stavlja u promet ako je dorađen.

Naturalno, odnosno nedorađeno sjeme, koje se dorađuje, mora da ima sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva.

Naturalno sjeme, odnosno nedorađeno sjeme iz uvoza, koje se dorađuje, mora da ima fitosertifikat, sertifikat o sortnosti sjemena (OECD) ili odgovarajuća dokumenta o sortnosti i sertifikat o kvalitetu sjemenskog materijala (ISTA) ili odgovarajuća dokumenta o kvalitetu, izdata od nadležnog organa zemlje izvoznice.”

Član 20

U članu 23 stav 1 tačka 3 mijenja se i glasi:

“3) u radnom odnosu lice koje je odgovorno za doradu sjemenskog materijala (u daljem tekstu: odgovorno lice) sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer: ratarski, povrtarski, opšti ili drugi smjer biljne proizvodnje).”

U stavu 3 tačka 2 mijenja se i glasi:

” 2) dokaz o zaposlenju i stručnoj spremi odgovornog lica;”

Član 21

Član 26 mijenja se i glasi:

“Dorađivač može u postupku dorade pripremati mješavine različitih sorti ili vrsta poljoprivrednog bilja u određenim procentima pojedinih komponenti sjemenskog materijala i mora ispunjavati uslove u pogledu opreme i tehnološkog postupka za pripremu mješavina.

Svaka od komponenti u mješavini iz stava 1 ovog člana, mora ispunjavati propisane uslove kvaliteta za tu vrstu sjemenskog materijala i mora biti pojedinačno sertifikovana.

Uslove u pogledu sastava i pripreme mješavine sjemenskog materijala, stavljanje u promet, način pakovanja, označavanja i vođenje evidencije mješavina, propisuje Ministarstvo.

Evidenciju mješavina iz stava 3 ovog člana vodi organ uprave”.

Član 22

Poslije člana 26 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 26a

“Mješavine sjemenskog materijala mogu se staviti u promet na osnovu odobrenja organa uprave, ako komponente mješavine, prije miješanja, ispunjavaju uslove za stavljanje u promet.

Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana, dorađivač podnosi organu uprave.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana, sadrži podatke o nazivu i sastavu mješavine (u procentima u odnosu na masu različitih komponenti) i namjeni mješavine, a ukoliko dorađivač posjeduje naučne dokaze o djelotvornosti mješavine u sprječavanju širenja određenih štetnih organizama, uz zahtjev prilaže i te dokaze.

Obrazac i sadržaj zahtjeva iz stava 2 ovog člana, propisuje Ministarstvo.”

Član 23

Član 30 mijenja se i glasi:

“Kvalitet sjemenskog materijala, u smislu ovog zakona, je čistoća, vlaga, klijavost, zdravstveno stanje, kalibraža i čistoća vrste i sorte.”

Član 24

U članu 31 stav 2 briše se.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 2.

Član 25

U članu 32 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

“Kvalitet sjemenskog materijala za pojedine vrste poljoprivrednog bilja propisuje Ministarstvo.”

Član 26

Član 33 mijenja se i glasi:

”Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta sjemenskog materijala vrši laboratorija koju ovlasti organ uprave (u daljem tekstu: Ovlašćena laboratorija) i koja ispunjava uslove u pogledu kadra, prostora i opreme.

Dorađivač podnosi prijavu za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta, odnosno uzimanje uzoraka sjemenskog materijala ovlašćenoj laboratoriji.

Uz prijavu iz stava 2 ovog člana, dorađivač prilaže sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.”

Član 27

U članu 34 stav 1 i u drugim odredbama zakona, riječ "Akreditovana" u različitom padežu zamjenjuje se riječju "Ovlašćena", u odgovarajućem padežu.

Član 28

U članu 37 stav 4 mijenja se i glasi:

"Ako je sjemenski materijal organskog porijekla ili je genetički modifikovan, mora biti označen u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja ili genetički modifikovani organizami, a ako je tretiran hemikalijama ili fitofarmaceutskim preparatima, upotrijebljena sredstva, odnosno preparati, moraju biti naznačeni na deklaraciji."

Stav 7 mijenja se i glasi:

"Količinu sjemenskog materijala za sitna pakovanja iz stava 6 ovog člana, kao i način pakovanja i označavanja mješavina i pojedinih biljnih vrsta, propisuje Ministarstvo."

Član 29

U članu 38 poslije stava 1, dodaje se novi stav koji glasi:

"Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, prilaže se laboratorijski izvještaj o izvršenom ispitivanju kvaliteta sjemenskog materijala."

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

"Deklaracija i etiketa uvezenog sjemenskog materijala mora biti prevedena na crnogorski jezik, a za prevod je odgovoran uvoznik".

Dosadašnji st. 2, 3, 4, 5 i 6 postaju st. 3,4,5,6 i 7.

Član 30

U članu 39 stav 3 mijenja se i glasi:

"Način pakovanja, etiketiranja i deklarisanja sjemenskog materijala, zahtjev za produženje važenja deklaracije, kao i postupak i period produženja važenja deklaracije, propisuje Ministarstvo."

Član 31

U članu 40 stav 4 mijenja se i glasi:

"Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana dorađivač, odnosno uvoznik prilaže deklaraciju, odnosno sertifikat o sortnosti sjemena (OECD) ili odgovarajuća dokumenta o sortnosti, sertifikat o kvalitetu sjemena (ISTA) ili odgovarajuća dokumenta o kvalitetu i fitosertifikat izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice."

Član 32

U članu 42 i članu 45 stav 2, riječi: "kao i nesortno sjeme iz člana 4 ovog zakona" brišu se.

Član 33

U članu 47 stav 1 mijenja se i glasi:

"Uvezeni sjemenski materijal, uz otpremnicu, mora da ima fitosertifikat, sertifikat o sortnosti sjemenskog materijala (OECD) ili odgovarajuća dokumenta o sortnosti, sertifikat o kvalitetu sjemenskog materijala (ISTA) ili odgovarajuća dokumenta o kvalitetu, izdata od nadležnog organa zemlje izvoznice."

Član 34

U članu 48 stav 1 riječi: "koji ispunjavaju uslove proizvodnje odnosno" brišu se.

U stavu 2 riječ "nadležni" zamjenjuje se riječju "fitosanitarni".

Član 35

U članu 49 riječi: "novostvorene domaće" brišu se.

Član 36

U članu 51 stav 1 tačka 2 poslije zagrada dodaju se riječi: "kod propisanih vrsta".

Član 37

U članu 52 stav 1 tačka na kraju teksta briše se i dodaju riječi: "iste vrste".

Član 38

U članu 64 stav 1 poslije riječi "bilja" dodaju se riječi: "osim ukrasnog, aromatičnog i ljekovitog za koje nije obavezan upis".

U stavu 3 riječi: "kao sortno", brišu se.

Član 39

U nazivu poglavlja X, i u drugim odredbama zakona riječ "Postkontrolna" u različitom padežu zamjenjuje se riječju "kontrolna" u odgovarajućem padežu.

Član 40

U članu 74 stav 1 riječi: "osnovno i sertifikovano", brišu se.

Član 41

U članu 81 stav 1 tačka 1 riječi: "stav 9", zamjenjuju se riječima: "stav 4".

U tački 4, riječi: "stav 1", brišu se.

U tački 6, riječi: "ostalih kategorija", brišu se.

Član 42

U članu 83 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

"1) ne podnese organu uprave prijavu o planu proizvodnje u rokovima propisanim u članu 15 stav 1 ovog zakona;"

Tačka 2 mijenja se i glasi:

"2) ne podnese prijavu za vršenje stručne kontrole organu uprave utvrđenu članom 16 stav 2 ovog zakona;"

Član 43

Poslije člana 83 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 83a

Za prekršaj iz člana 83 stav 1 ovog zakona izreći će se novčana kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 200 eura za fizičko i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz člana 83 stav 1 ovog zakona izreći će se novčana kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 2.000 eura za pravno lice.

Za prekršaj iz člana 83 stav 1 ovog zakona izreći će se novčana kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 400 eura za preduzetnika."

Član 44

Poslije člana 86 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 86a

Propisi za sprovođenje ovog zakona, donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 45

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

TEKST ODREDAVA ZAKONA O SJEMENSKOM MATERIJALU POLJOPRIVREDNOG BILJA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJAVAJU

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način proizvodnje, dorade, kontrole, postkontrola, ispitivanje kvaliteta, promet i uvoz sjemena žita, industrijskog, krmnog, povrtarskog, ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja, cvijeća, krtola, lukovica, češnjeva, rasada, rizoma, micelija jestivih i ljekovitih gljiva (u daljem tekstu: sjemenski materijal), priznavanje sorti poljoprivrednog bilja, upis sorti u Registar sorti poljoprivrednog bilja i druga pitanja od značaja za proizvodnju i promet sjemenskog materijala.

Član 2

Određbe ovog zakona ne odnose se na:

- 1) proizvodnju i promet genetički modificiranog sjemenskog materijala;
- 2) uzorke sjemenskog materijala koje privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, koji se bavi poslovima ispitivanja i oplemenjivanja poljoprivrednog bilja, umnožava, prima ili šalje drugom pravnom licu u cilju naučnih istraživanja i izvođenja eksperimenata u količinama koje služe za ogledne svrhe ili za banke biljnih gena;
- 3) sjemenski materijal šumskog bilja.

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **sjemenski materijal** su generativni ili vegetativni djelovi biljaka koji se koriste za umnožavanje i proizvodnju poljoprivrednog bilja;
- 2) **sorta poljoprivrednog bilja** (u daljem tekstu: sorta) predstavlja skup biljaka jedne biljne vrste unutar najniže botaničke sistematske jedinice koja se odlikuje karakterističnim osobinama određenog genotipa ili kombinacije genotipova i razlikuje se najmanje prema jednoj od navedenih osobina i koje poslije generativnog ili vegetativnog razmnožavanja zadržavaju uniformnost, stabilnost ili druge osobine po kojima se razlikuju od drugih sorti;
- 3) **sortno sjeme** je sjeme sorti koje je upisano u Registar sorti poljoprivrednog bilja, uključujući i roditeljske komponente i sve kategorije sjemena proizvedene umnožavanjem predosnovnog sjemena sorti, a sertifikovano je kao sortno sjeme;
- 4) **proizvodno sjeme** je sjeme koje nije upisano u Registar sorti poljoprivrednog bilja, čija je proizvodnja odobrena i kontrolisana, a sertifikovano je kao nesortno sjeme (sjeme cvijeća, aromatično, ljekovito i začinsko bilje);
- 5) **naturalno sjeme** je nedorađeno i nedeklarisano sjeme;
- 6) **sertifikovano sjeme** je sjeme proizvedeno od sjemena poznatog genetičkog porijekla čija je proizvodnja kontrolisana i koje je ispitano, dorađeno i deklarirano u skladu sa ovim zakonom;
- 7) **kategorija sjemenskog materijala** je određeni stepen kvaliteta sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja;
- 8) **proizvođač sjemena** je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koji se bavi proizvodnjom sjemena i upisan je u Registar proizvođača sjemenskog materijala;
- 9) **rasad poljoprivrednog bilja** je biljni materijal dobijen generativnim ili vegetativnim putem, a koristi se za umnožavanje poljoprivrednog bilja;
- 10) **micelija** je vegetativno tijelo gljiva koje služi za dalje umnožavanje gljiva koje se koriste za ishranu ljudi ili u ljekovite svrhe;
- 11) **oplemenjivač sorte** je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je stvorilo ili otkrilo novu sortu;
- 12) **održavalac sorte** je oplemenjivač ili proizvođač sjemenskog materijala koji održava sortu po propisanim metodama i garantuje da ona tokom održavanja ostaje uniformna i stabilna;
- 13) **uzorak sjemena** je najmanja propisana količina sjemena, prepoznatljiva po homogenosti i koja reprezentuje partiju iz koje je uzeta;

14) **partija sjemena** je određena količina sjemena porijeklom sa iste parcele i iste godine proizvodnje čija masa ne prelazi najveću dozvoljenu količinu, homogena je, fizički se može identifikovati i označena je jedinstvenim brojem;

15) **postkontrolna ispitivanja** su ispitivanja kojima se provjerava originalnost i genetička čistoća sorte, zdravstveno stanje i ispunjenost ostalih standarda kvaliteta;

16) **ISTA sertifikat** je dokument o kvalitetu partije sjemena u međunarodnom prometu (ISTA - Međunarodna organizacija za ispitivanje sjemena);

17) **OECD sertifikat** je dokument o sortnosti sjemena u međunarodnom prometu (OECD - Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj);

18) **DUS TEST** je test kojim se utvrđuje različitost, uniformnost i stabilnost sorte u skladu sa odredbama UPOV (Međunarodna unija za zaštitu novih biljnih sorti);

19) **VCU TEST** je test kojim se utvrđuje proizvodna i upotrebna vrijednost sorte;

20) **sorta standard** je sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja koja se ističe po svojim proizvodnim i upotrebim vrijednostima i kao takva služi u postupku priznavanja sorti;

21) **referentna kolekcija** je zbirka sorti sjemenskog materijala jedne biljne vrste specifičnih morfoloških karakteristika određenih po UPOV kriterijumima koja služi u ocjeni novih sorti (DUS TEST);

22) **banka biljnih gena** je mjesto čuvanja, opisivanja, sakupljanja i upotrebe biljnih genetičkih resursa;

23) **priznavanje sorti poljoprivrednog bilja** je priznavanje novostvorenih domaćih sorti (u daljem tekstu: priznavanje sorti);

24) **preporučena sorta** je sorta koja se poslije ispitivanja upotrebne i proizvodne vrijednosti preporučuje za gajenje na teritoriji Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Republika).

Član 4

Kategorije sortnog sjemena, u smislu ovog zakona, su:

- 1) predosnovno;
- 2) osnovno;
- 3) sertifikovano sjeme prve generacije;
- 4) sertifikovano sjeme druge generacije;
- 5) nesortno.

Predosnovno sjeme je elita samooplodnih biljnih vrsta, samooplodne linije, super elita krompira i sjeme roditeljskih komponenti, koje proizvodi i održava održavalac, a koristi se za proizvodnju osnovnog sjemena.

Osnovno sjeme je original samooplodnih biljnih vrsta, komponente hibrida i elita krompira, koje se proizvodi pod kontrolom organa uprave nadležnog za poslove sjemenskog materijala (u daljem tekstu: organ uprave) i koristi se za proizvodnju sertifikovanog sjemena prve generacije.

Sertifikovano sjeme prve generacije je prva sortna reprodukcija samooplodnih biljnih vrsta, prva generacija hibrida i original krompira, koje se koristi za proizvodnju sjemena druge generacije i proizvodi se pod kontrolom organa uprave.

Sertifikovano sjeme druge generacije je druga sortna reprodukcija samooplodnih biljnih vrsta i prva sortna reprodukcija krompira, koja se proizvodi pod kontrolom organa uprave.

Nesortno sjeme je sjeme cvijeća, aromatičnog, ljekovitog i začinskog bilja koje nema priznate sorte, a zadovoljava po autentičnosti i čistoći vrste i proizvodi se pod kontrolom proizvođača.

Kategoriju sjemena do koje je dopušteno umnožavanje i uvoz sjemena za pojedine vrste poljoprivrednog bilja propisuje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

U nedostatku kategorija sortnog sjemena iz stava 1 ovog člana, organ uprave može da odobri proizvodnju u tekućoj godini i niže kategorije sjemenskog materijala iz domaće proizvodnje.

Način pakovanja i označavanja pojedinih kategorija sjemenskog materijala propisuje Ministarstvo.

Član 5

Proizvodnjom sjemenskog materijala može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač), koji je upisan u Registar proizvođača sjemenskog materijala (u daljem tekstu: Registar proizvođača).

Proizvodnjom sjemenskog materijala može se baviti i fizičko lice, na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem, a sjemenski materijal proizveden u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača.

Metode, specifične uslove i način proizvodnje i prometa sjemenskog materijala pojedinih biljnih vrsta ili grupa biljnih vrsta propisuje Ministarstvo.

Član 6

Organ uprave utvrđuje ispunjenost uslova za upis u Registar proizvođača i vodi Registar proizvođača.

Podaci iz Registra proizvođača su javni.

Sadržinu i način vođenja Registra proizvođača propisuje Ministarstvo.

Član 7

Upis proizvođača u Registar proizvođača izvršiće se, ako ima:

- 1) zemljište potrebno za proizvodnju sjemenskog materijala;
- 2) u stalnom radnom odnosu lice koje je odgovorno za proizvodnju sjemenskog materijala (u daljem tekstu: odgovorno lice), sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer: ratarski, povrtarski, opšti ili drugi smjer biljne proizvodnje) i najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Upis u Registar proizvođača vrši se na osnovu zahtjeva koji sadrži podatke o:

- 1) proizvođaču (naziv, sjedište, adresa, jedinstveni matični broj, poreski broj i šifra djelatnosti);
- 2) odgovornom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj i školska sprema);
- 3) vrsti, sorti i kategoriji sjemenskog materijala.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana dostavlja se sledeća dokumentacija:

- 1) dokaz o pravu raspolaganja, odnosno korišćenja poljoprivrednog zemljišta za sjemensku proizvodnju (izvod iz posjedovnog lista ili ugovor o zakupu);
- 2) ugovor o radu sa odgovornim licem;
- 3) okvirni plan proizvodnje (podaci o obradi, njezi usjeva, zaštiti zemljišta i očuvanju bioloških i hemijskih svojstava zemljišta i obimu proizvodnje);
- 4) potvrda o registraciji u CRPS-a.

Ako proizvođač obavlja djelatnost na više različitih mjesta, uz zahtjev dostavlja dokumentaciju iz stava 3 tač. 1, 3 i 4 ovog člana za svako mjesto proizvodnje.

Proizvođač je dužan da svaku promjenu uslova za obavljanje djelatnosti prijavi organu uprave, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Član 9

Proizvođač je dužan da vodi knjigu evidencije o proizvodnji sjemenskog materijala.

Knjiga evidencije iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) broj rješenja o upisu u Registar proizvođača;
- 2) ime odgovornog lica;
- 3) raspored sjemenskog usjeva, odnosno objekta sa jasno označenim dijelom gdje se proizvodi sjemenski materijal, vrstu, odnosno sortu i godinu proizvodnje sjemenskog materijala sa kojim se zasniva proizvodnja;
- 4) ukupnu količinu sjemenskog materijala za zasnivanje proizvodnje;
- 5) podatke o načinu proizvodnje;
- 6) vrstu i datum izvođenja radova;
- 7) količine ukupno primljenog, proizvedenog, prodatog i uništenog sjemenskog materijala.

Obrazac knjige evidencije propisuje Ministarstvo.

Član 10

Proizvođač može proizvoditi sjemenski materijal sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Proizvođač je dužan da od vlasnika sorte obezbijedi saglasnost za umnožavanje sjemenskog materijala zaštićene sorte.

Metode, specifične uslove, način proizvodnje i promet sjemenskog materijala pojedinih biljnih vrsta ili grupe biljnih vrsta propisuje Ministarstvo.

Član 11

Proizvođač je dužan da:

1) ima plan proizvodnje kojim će definisati kritične tačke za pojedine vrste poljoprivrednog bilja, koje bi mogle uticati na kvalitet, zdravstveno stanje i prinos sjemenskog materijala i metode za praćenje i kontrolu kritičnih tačaka;

2) sprovodi mjere radi sprječavanja pojave, odnosno širenja štetnih organizama; vrši pregled u skladu sa metodama radi stalnog praćenje i kontrole kritičnih tačaka; uzima i dostavlja uzorke ovlaštenoj laboratoriji radi praćenja kvaliteta proizvodnje; vodi zapisnike o praćenju i kontroli kritičnih tačaka, kao i sprovedenim mjerama za obezbjeđivanje usklađenosti sjemenskog materijala sa propisanim standardima;

3) odmah obavijesti organ uprave, odnosno poljoprivrednog inspektora o pojavi ili sumnji na pojavu štetnih organizama na mjestu proizvodnje;

4) obezbijediti mogućnost praćenja i raspoznavanja svake partije sjemenskog materijala u svim fazama proizvodnje i dorade, skladištenja i nabavci sjemenskog materijala;

5) vodi evidenciju i čuva dokumentaciju o održavanju, odnosno priznavanju ili nabavci sjemenskog materijala koji se upotrebljava za razmnožavanje ili ponovnu proizvodnju sjemenskog materijala;

6) sprovodi mjere određene stručnom kontrolom;

7) izvršava i druge poslove utvrđene zakonom.

Dokumentaciju iz stava 1 tačka 5 ovog člana proizvođač je dužan da čuva najmanje jednu godinu za jednogodišnje usjeve, odnosno tri godine za višegodišnje zasade.

Član 12

Proizvođač može, za potrebe stranog naručioca, da od uvezenog sjemenskog materijala proizvodi, dorađuje i ispituje sjemenski materijal sorti koje nijesu upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Sjemenski materijal iz stava 1 ovog člana može se proizvoditi, dorađivati i ispitivati po prethodno pribavljenoj saglasnosti organa uprave, na osnovu ugovora sa stranim naručiocem prema kojem strani naručilac preuzima cjelokupnu količinu proizvedenog naturalnog ili dorađenog sjemenskog materijala.

Proizvodnja sjemenskog materijala iz stava 1 ovog člana podliježe zdravstvenom pregledu.

Sjemenski materijal iz stava 1 ovog člana nije dozvoljeno stavljati u promet na teritoriji Republike.

Proizvodnja sortnog sjemenskog materijala za račun domaćeg naručioca može se obavljati u drugoj državi, na osnovu ugovora domaćeg naručioca i inostranog proizvođača, uz saglasnost organa uprave.

Član 13

Proizvodnja sjemenskog materijala podliježe obaveznoj stručnoj kontroli.

Stručnom kontrolom nad proizvodnjom sjemenskog materijala utvrđuje se: porijeklo upotrijebljenog sjemena, vrsta, sorta i kategorija, autentičnost i čistoća vrste i sorte, prostorna izolacija, zdravstveno stanje usjeva, prisustvo korova, opšte stanje i razvoj usjeva, predusjev, primjena agrotehničkih mjera i očekivani prinos naturalnog sjemena, na način i po propisanoj metodologiji vršenja stručne kontrole.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, kod nesortnog sjemena se ne utvrđuje sorta, kategorija, autentičnost i sortna čistoća.

Član 14

Stručnu kontrolu proizvodnje predosnovnog sjemenskog materijala vrši održavalac sorte.

Stručnu kontrolu proizvodnje ostalih kategorija sjemenskog materijala vrši pravno lice ako ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme i koje ovlasti organ uprave (u daljem tekstu: ovlašćeno pravno lice).

Ovlašćenom pravnom licu ne mogu se povjeriti poslovi kontrole nad sopstvenom proizvodnjom sjemenskog materijala, osim predosnovnog i osnovnog.

Uslove u pogledu kadra i opreme koje treba da ispunjava ovlašćeno pravno lice propisuje Ministarstvo.

Ispunjenost uslova iz stava 4 ovog člana utvrđuje i ovlašćenje za vršenje stručne kontrole izdaje organ uprave.

Ovlašćeno pravno lice izvještava organ uprave o obavljenoj stručnoj kontroli nakon završene stručne kontrole svake kulture.

Način i metode obavljanja stručne kontrole sjemenskog materijala, sadržinu i rokove za dostavljanje izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli propisuje Ministarstvo.

Član 15

Proizvođač je dužan da podnese prijavu za vršenje stručne kontrole organu uprave, u roku od 15 dana od dana završetka sjetve, a najkasnije:

- 1) za jesenju sjetvu do 31. decembra;
- 2) za prolječnju sjetvu do 30. juna.

Proizvođač može podnijeti prijavu iz stava 1 ovog člana, ako je:

- 1) upisan u Registar proizvođača;
- 2) ako je sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja;
- 3) ako je proizvođač pribavio saglasnost iz člana 10 stav 2 ovog zakona.

Član 16

Oplemenjivač, odnosno održavalac dostavlja izvještaj o izvršenoj stručnoj kontroli proizvodnje predosnovnog sjemena organu uprave radi izdavanja sertifikata o priznavanju sjemenskog usjeva predosnovnog sjemena.

Evidenciju izvještaja iz stava 1 ovog člana vodi oplemenjivač ili održavalac i čuva dokumentaciju najmanje šest godina.

Član 17

Postupak stručne kontrole koji sprovodi ovlašćeno pravno lice obuhvata:

- 1) stručnu kontrolu sjemenskog usjeva, odnosno zasada, zemljišta, objekata za proizvodnju, skladišnog prostora i pripremu sjemenskog materijala za promet;
- 2) pregled dokumentacije, zapisnika i knjige evidencije;
- 3) ispitivanja i testiranja uzoraka u cilju potvrđivanja da li sjemenski usjev ispunjava uslove iz člana 18 ovog zakona;
- 4) vođenje zapisnika o obavljenoj stručnoj kontroli iz stava 1 ovog člana.

Član 19

Na osnovu izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli, organ uprave izdaje sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva (u daljem tekstu: sertifikat).

Evidenciju o izdatim sertifikatima iz stava 1 ovog člana vodi organ uprave.

Obrazac i sadržinu sertifikata iz člana 16 stav 1 ovog zakona i stava 1 ovog člana, kao i način vođenja evidencije iz člana 16 stav 2 ovog zakona i stava 2 ovog člana, obrazac i sadržinu zapisnika o izvršenoj stručnoj kontroli u toku proizvodnje bliže propisuje Ministarstvo.

Troškove stručne kontrole i izdavanja sertifikata snosi proizvođač.

Član 20

Dorada sjemenskog materijala je sušenje, čišćenje, kalibriranje, piliranje i tretiranje zaštitnim sredstvima.

Član 21

Sjemenski materijal može da se stavlja u promet ako je dorađen.

Naturalno sjeme koje se dorađuje mora da ima sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva.

Naturalno sjeme iz uvoza koje se dorađuje mora da ima fitosertifikat, sertifikat o sortnosti sjemena (OECD) ili odgovarajuća dokumenta o sortnosti sjemena, izdata od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Član 23

Upis dorađivača u Registar dorađivača izvršiće se, ako ima:

1) skladišni prostor za odvojen smještaj i čuvanje naturalnog (nedorađenog) odnosno dorađenog sjemenskog materijala pojedinih vrsta, sorti i kategorija, koji obezbjeđuje očuvanje njihovog kvaliteta i zdravstvenog stanja i prostor za smještaj otpada koji je nastao doradom sjemenskog materijala;

2) uređaje i opremu za dosušivanje, prečišćavanje, selektiranje, pakovanje, zatvaranje ambalaže i plombiranje, a u zavisnosti od vrste sjemenskog materijala koji se dorađuje;

3) u stalnom radnom odnosu lice koje je odgovorno za doradu sjemenskog materijala (u daljem tekstu: odgovorno lice) sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer: ratarski, povrtarski, opšti ili drugi smjer biljne proizvodnje) i najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Upis u Registar dorađivača vrši se na osnovu zahtjeva koji sadrži podatke o:

1) dorađivaču (naziv, sjedište, adresa, jedinstveni matični broj, poreski broj i šifra djelatnosti);

2) odgovornom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj i školska sprema);

3) vrsti, sorti i kategoriji sjemenskog materijala.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana dostavlja se sljedeća dokumentacija:

1) dokaz o pravu raspolaganja, odnosno korišćenja skladišnog prostora za smještaj i čuvanje sjemenskog materijala (izvod iz posjedovnog lista, odnosno ugovor o zakupu);

2) ugovor o radu sa odgovornim licem;

3) potvrdu o registraciji u CRPS-a.

Ako dorađivač obavlja djelatnost na više različitih mjesta, uz zahtjev dostavlja dokumentaciju iz stava 3 tač. 1, 2 i 3.

Dorađivač je dužan da svaku promjenu uslova za obavljanje djelatnosti prijavi organu uprave, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Član 26

Dorađivač može u postupku dorade pripremati mješavine različitih sorti ili vrsta poljoprivrednog bilja u određenim procentima pojedinih komponenti.

Svaka od komponenti sjemena u mješavini mora zadovoljavati uslove kvaliteta za tu vrstu sjemenskog materijala.

Uslove u pogledu sastava sjemenske mješavine, vođenja evidencije, načina pakovanja i označavanja bliže propisuje Ministarstvo.

Član 30

Kvalitet sjemenskog materijala, u smislu ovog zakona, je čistoća, vlaga, klijavost i zdravstveno stanje.

Član 31

Kvalitet sjemenskog materijala mora se utvrditi za svaku partiju sjemena, prije stavljanja u promet.

Partija sjemena je određena količina sjemenskog materijala čija masa ne prelazi najveću dozvoljenu količinu, fizički se može identifikovati i označena je jedinstvenim brojem.

Dozvoljenu količinu sjemena u partiji za pojedine vrste sjemenskog materijala i njihove mješavine propisuje Ministarstvo.

Član 32

Sjemenski materijal u pogledu kvaliteta mora da ispunjava propisane norme kvaliteta.

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta sjemenskog materijala vrši se prije stavljanja u promet.

Za kvalitet sjemenskog materijala u prometu odgovoran je dorađivač, odnosno uvoznik.

Član 33

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta sjemenskog materijala obavlja akreditovana laboratorija.

Dorađivač podnosi prijavu za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta, odnosno uzimanje uzoraka sjemenskog materijala akreditovanoj laboratoriji.

Uz prijavu iz stava 2 ovog člana dorađivač podnosi sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva.

Član 34

Akreditovana laboratorija uzima uzorak sjemenskog materijala radi utvrđivanja kvaliteta.

Poslove uzimanja uzoraka sjemenskog materijala iz stava 1 ovog člana može da obavlja i privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako ima zaposleno lice koje je završilo specijalističke studije, odnosno poljoprivredni fakultet (smjer ratarski, povrtarski opšti ili smjer zaštite bilja), sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

Ispunjenost uslova utvrđuje i evidenciju lica koja uzimaju uzorke iz stava 2 ovog člana vodi organ uprave.

Količinu sjemenskog materijala koja se uzima kao uzorak i način označavanja uzorka propisuje Ministarstvo.

Obrazac prijave za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta sjemenskog materijala, odnosno uzimanja uzoraka propisuje Ministarstvo.

Član 37

Sjemenski materijal u prometu mora odgovarati deklarisanom vrsti i sorti, propisanim normama kvaliteta, mora biti originalno pakovan i imati deklaraciju uz otpremnicu i etiketu (deklaracija na ambalaži).

Sjemenski materijal u prometu mora da odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji i na etiketi.

Sjemenski materijal u partijama mora biti u originalnom pakovanju i označen na propisani način koji obezbjeđuje izvornost pakovanja i očuvanja njegovog kvaliteta.

Ako je sjemenski materijal poljoprivrednog bilja tretiran hemikalijama ili fitofarmaceutskim preparatima, upotrijebljena sredstva moraju biti naznačena na deklaraciji.

U zavisnosti od vrste i kategorije sjemenskog materijala deklaracija i etiketa mora biti jedinstvena prema sadržaju, veličini, boji i mora imati serijski broj.

Sjemenski materijal pakovan u sitna pakovanja ne prati deklaracija uz otpremnicu, a etiketa na ambalaži mora ispunjavati uslove iz stava 5 ovog člana.

Količinu sjemenskog materijala za sitna pakovanja iz stava 6 ovog člana, za pojedine biljne vrste, propisuje Ministarstvo.

Član 38

Zahtjev za izdavanje deklaracije, odnosno etikete dorađivač sjemenskog materijala podnosi ovlašćenom pravnom licu.

Uvezeni sjemenski materijal deklariraju zemlja izvoznica, a odgovoran je uvoznik sjemenskog materijala.

Etiketu za sitna pakovanja sjemenskog materijala izdaje dorađivač, odnosno uvoznik.

Pakovanje i etiketiranje sjemenskog materijala vrši dorađivač u mjestu dorade, uz prisustvo predstavnika ovlašćenog pravnog lica.

Evidenciju o izdatim deklaracijama, odnosno etiketama vodi ovlašćeno pravno lice.

Obrazac deklaracije i etikete, njihovu sadržinu, način izdavanja i vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

Član 39

Zabranjeno je stavljati u promet sjemenski materijal kojem je rok važenja na deklaraciji i etiketi istekao, odnosno prije nego se produži važenje deklaracije.

Sjemenski materijal iz stava 1 ovog člana može da se stavi u promet ako se u postupku ispitivanja utvrdi da odgovara propisanom kvalitetu.

Sjemenski materijal iz stava 2 ovog člana pakuje se, deklariraju i etiketiraju u skladu sa članom 38 ovog zakona.

Član 40

Zabranjeno je prepakivanje sjemenskog materijala u originalnom pakovanju iz domaće proizvodnje i uvoza.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dorađivač, odnosno uvoznik može da vrši prepakivanje sjemenskog materijala, uz saglasnost organa uprave.

Zahtjev za prepakivanje sjemenskog materijala dorađivač, odnosno uvoznik podnosi organu uprave.

Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana dorađivač, odnosno uvoznik prilaže deklaraciju, odnosno sertifikat o sortnosti sjemena (OECD), sertifikat o kvalitetu sjemena (ISTA) i fitosertifikat.

Član 42

U promet može da se stavi sjemenski materijal sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja, kao i nesortno sjeme iz člana 4 ovog zakona.

Član 45

Uvozom sjemenskog materijala može da se bavi privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: uvoznik), ako ima u vlasništvu ili po osnovu ugovora o zakupu koristi registrovano carinsko skladište i upisan je u Registar uvoznika.

Uvoznik može da uvozi sjemenski materijal sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivednog bilja i koje ima fitosertifikat izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice, kao i nesortno sjeme iz člana 4 ovog zakona.

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ uprave.

Upis u Registar uvoznika vrši se na osnovu zahtjeva.

Registar uvoznika vodi organ uprave.

Podaci iz Registra uvoznika su javni.

Sadržaj, oblik i način vođenja Registra uvoznika i sadržaj zahtjeva propisuje Ministarstvo.

Član 47

Uvezeni sjemenski materijal, uz otpremnicu, mora da ima fitosertifikat, sertifikat o sortnosti sjemenskog materijala (OECD), sertifikat o kvalitetu sjemenskog materijala (ISTA).

Uvezeni sjemenski materijal mora da ima deklaraciju izdatu od nadležnog organa zemlje izvoznice, a pri stavljanju u promet na teritoriji Republike obilježava se u skladu sa članom 38 ovog zakona.

Sjemenski materijal biljnih vrsta koje nijesu obuhvaćene sistemom OECD sertifikacije, kao i uvoz sjemenskog materijala iz zemalja koje nijesu članice OECD, mora da prati dokument o sortnosti izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Kvalitet sjemenskog materijala iz stava 3 ovog člana mora biti ispitan u skladu sa ovim zakonom.

Član 48

Sjemenski materijal može se uvoziti samo od proizvođača koji ispunjavaju uslove proizvodnje, odnosno koji su registrovani i pod kontrolom nadležnog organa zemlje izvoznice.

Sjemenski materijal koji se uvozi podliježe obaveznoj kontroli sortnosti i kvaliteta koju vrši nadležni inspektor, na graničnom prelazu.

Uvoznik je dužan da uzorak uvezenog sjemenskog materijala dostavi naučno-istraživačkoj ustanovi koja vrši ispitivanje upotrebne i proizvodne vrijednosti sorte, radi ispitivanja i čuvanja u referentnoj kolekciji.

Član 49

Priznavanje sorti poljoprivrednog bilja, u smislu ovog zakona, je priznavanje novostvorene domaće sorte (u daljem tekstu: priznavanje sorte), ako je ona rezultat hibridizacije ili selekcije, odnosno ako se biološki razlikuje od druge priznate sorte, a koja je u procesu priznavanja poslužila kao standardna sorta.

X. POSTKONTROLNA ISPITIVANJA SJEMENA

Član 74

Postkontrolnom ispitivanju sjemena podliježe osnovno i sertifikovano sjeme koje se proizvodi, dorađuje i stavlja u promet, pri čemu se kao kontrolni uzorak koristi standardni uzorak sjemenskog materijala.

Postkontrolnim ispitivanjem sjemena se provjerava sortnost (originalnost), genetička čistoća, zdravstveno stanje i ispunjavanje ostalih zahtjeva u pogledu kvaliteta sjemena poljoprivrednog bilja.

Član 81

Novčanom kaznom od dvjestapedesetostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniče se za prekršaj organ, privredno društvo ili drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

1) pakuje i označava pojedine kategorije sjemenskog materijala suprotno članu 4 stav 9 ovog zakona;

2) se bavi proizvodnjom, prometom i uvozom sjemenskog materijala, a nije upisano u Registar proizvođača, Registar za promet sjemenskim materijalom na veliko i Registar za promet sjemenskog materijala na malo i Registar uvoznika (čl. 5 stav 1, 41 stav 1 i 45 stav 1);

3) ne prijavi organu uprave podatke o promjeni uslova za obavljanje djelatnosti u propisanom roku (čl. 7 stav 5 i 23 stav 5);

4) proizvodi sjemenski materijal sorti koje nijesu upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja (član 10 stav 1);

5) stavi u promet na teritoriju Republike sjemenski materijal koji je proizveo, doradio ili ispitivao za potrebe stranog naručioca (član 12 stav 4);

6) obavlja poslove stručne kontrole proizvodnje ostalih kategorija sjemenskog materijala, a ne ispunjava propisane uslove (član 14 stav 2);

7) se bavi doradom sjemenskog materijala, a nije upisano u Registar dorađivača (član 22);

8) ne čuva ispitane uzorke i dokumentaciju o ispitivanju sjemenskog materijala u rokovima propisanim članom 35 st. 2 i 3 ovog zakona;

9) stavlja u promet sjemenski materijal koji ne odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji i na etiketi (član 37 stav 2);

10) stavi u promet sjemeneki materijal kojem je rok važenja iz deklaracije i etikete istekao, odnosno prije nego se produži važenje deklaracije (član 39 stav 1);

11) stavi u promet sjemenski materijal sorti koje nijesu upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja (član 42);

12) uvozi sjemenski materijal koje nije u originalnom pakovanju (član 46 stav 1);

13) uvozi naturalno sjeme koje nije sortno i nije proizvedeno za račun domaćeg naručioca (član 46 stav 2);

14) uvozi sjemenski materijal suprotno čl. 47 i 48 ovog zakona;

15) stavi u promet sorte sjemenskog materijala nakon isteka roka od tri godine od dana brisanja iz Registra sorti poljoprivrednog bilja (član 67 stav 2);

16) poslove kontrole održavanja sorte ne vrši u skladu sa članom 72 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniče se i odgovorno lice u organu, privrednom društvu ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

Član 83

Novčanom kaznom od stotrukog do dvjestotrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniče se za prekršaj privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

1) ne podnese organu uprave prijavu za vršenje stručne kontrole nad proizvodnjom sjemenskog materijala u rokovima propisanim članom 15 stav 1 ovog zakona;

2) ne dostavi organu uprave izvještaj o izvršenoj stručnoj kontroli proizvodnje predosnovnog sjemena i ne vodi evidenciju o izdatim izvještajima (član 16);

3) ne priprema mješavine različitih sorti ili vrsta poljoprivrednog bilja u određenim procentima pojedinih komponenti i komponente ne zadovoljavaju uslove kvaliteta za tu vrstu sjemenskog materijala (član 26 st.1 i 2);

4) ne vodi knjigu evidencije o količini preuzetog naturalnog sjemena i dorađenog sjemenskog materijala i ne čuva dokumentaciju najmanje šest godina (član 27 stav 1);

5) nije tokom žetve, odnosno berbe, prevoza i čuvanja, naturalno sjeme međusobno odvojeno i obilježeno do dorade (član 29 stav 1);

6) ne prijavi organu uprave u roku od pet dana od dana prijema obranog, izvađenog i požnjevenog sjemenskog materijala, za svaki sjemenski usjev, preuzetu količinu naturalnog sjemena (član 29 stav 3);

7) sjemenski materijal u prometu ne skladišti i čuva na način i pod uslovima koji obezbjeđuju očuvanje njegovog kvaliteta (član 43 st.1 i 3);

8) vrši promet sjemenskog materijala van prodajnog objekta (član 43 stav 2);

9) ne vodi evidenciju o uvezenim količinama sjemenskog materijala i sjemenskih mješavina (član 46 stav 4);

10) ne dostavi uzorak uvezenog sjemenskog materijala naučno-istraživačkoj ustanovi (član 48 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu.

Član 86

Propisi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o sjemenu i sadnom materijalu ("Službeni list RCG", br. 39/92 i 59/92) i Zakona o priznavanju sorti poljoprivrednog i šumskog bilja ("Službeni list SRJ", br. 12/98 i 37/02), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.